

VGS

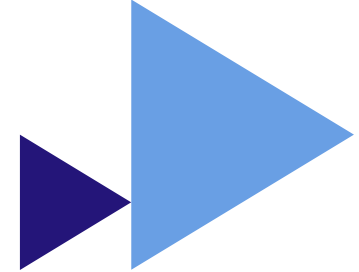
Wendbare

**wetgeving/
wetsuitvoering**

Ivar Timmer

Lector Legal management & Technology

Inhoud

- **Voorstellen**
- **Wendbare wetgeving/ wetsuitvoering**
 - ‘Digitale vertalingen’/ ‘regelbeheer’/ Rules as Code/
Norm engineering
 - Relevant voor digitale en menselijke uitvoering
- **Vragen en discussie**

Reijer Passchier

Digitale Vertalingen

De leergemeenschap digitale vertalingen is een samenwerking tussen de Hogeschool van Amsterdam, Universiteit van Amsterdam, Rijksuniversiteit Groningen en Hanzehogeschool Groningen, ondersteund door i-Partnerschap en verschillende partnerorganisaties.

Hier vind je een wereld aan informatie en opleidingsmateriaal over het vertalen van rechtsregels naar digitale systemen. De praktijk heeft veel behoefte aan professionals die kunnen bijdragen aan het ontwerpen en beheren van digitale systemen die rechtmatig, rechtvaardig, effectief en gebruiksvriendelijk zijn. In deze leergemeenschap vindt rondom dit thema multidisciplinaire samenwerking tussen beroepspraktijk, onderwijs en wetenschap plaats. Vrijelijke uitwisseling van kennis en ervaringen staat hierin centraal. Kom verder!

DIGITALE VERTALINGEN

Onderwijs, onderzoek en beroepspraktijk

Standaard Samenwerken

Rijksorganisatie voor Ontwikkeling,
Digitalisering en Innovatie
*Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties*

Universiteit
Leiden

Ministerie van Justitie en Veiligheid

Immigratie- en Naturalisatiedienst
Ministerie van Veiligheid en Justitie

Belastingdienst

Rapport

#Toekomstbestendig?

Digitalisering, technologische ontwikkelingen
en de gemeentelijke juridische functie

Lectoraat Legal Management | Centre of
Expertise Applied Artificial Intelligence |
Amsterdams Kenniscentrum voor
Maatschappelijke Innovatie

Voorstel pilot project

Big Data & AI-tools voor
Efficiëntere afhandeling van
bezwaarschriften

Ten behoeve van
subsidieaanvraag pilots
Versterking Uitvoeringskracht bij
Arbeidsmarktkrapte

Aanvragende gemeente : Amsterdam
Contactpersoon : Mirjam van der Sluis
Datum ingediend : 29-3-2024

4

Wet pro-actieve dienstverlening

18 september 2024 | Klankbordgroep PDR

Analyse van regelingen in sociaal domein
(Utrecht, Amersfoort, Amsterdam) ten behoeve
van digitalisering en ontwikkelen simulatietool

Wendbare wetgeving/ wetsuitvoering

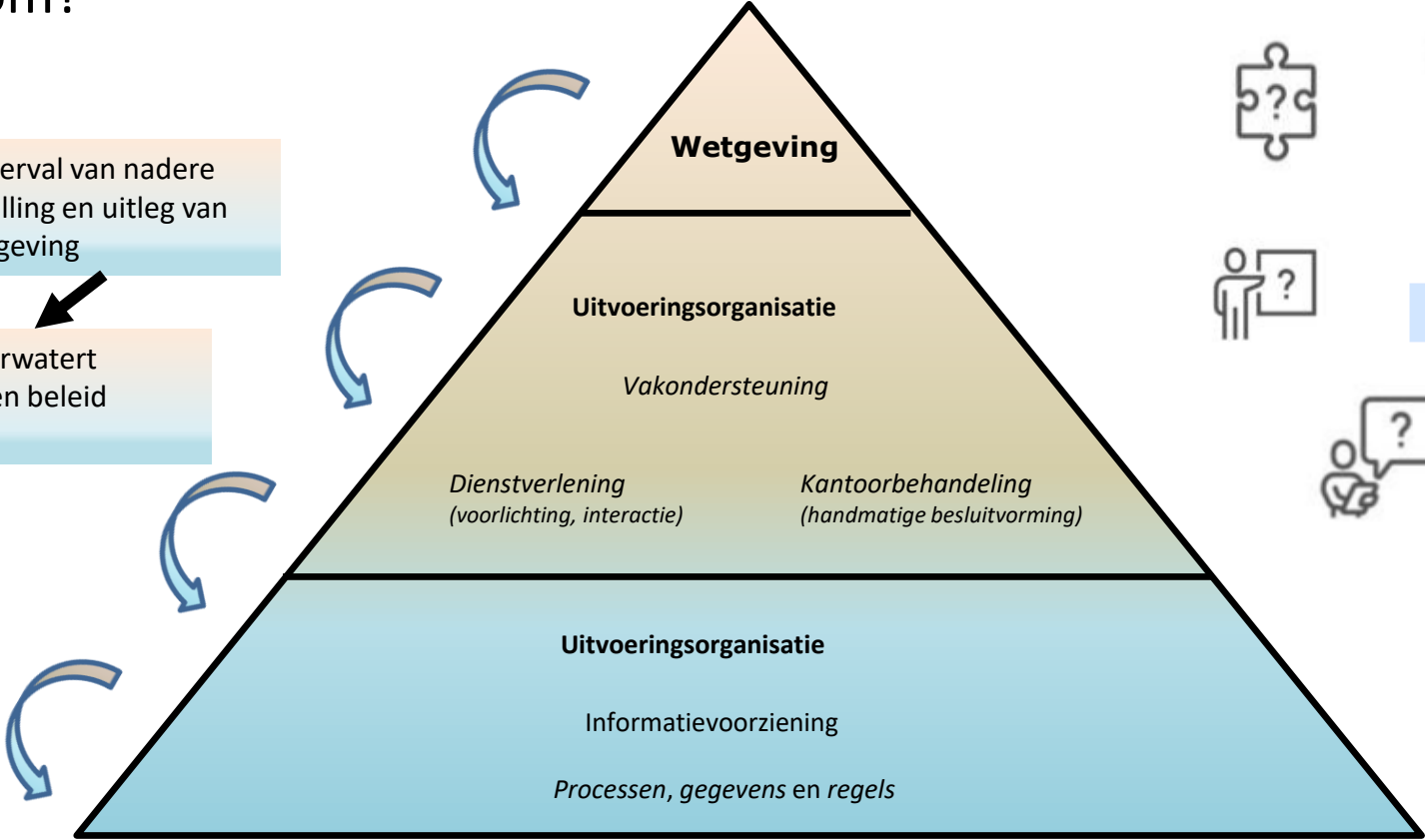
- **Digitale vertalingen:** rechtsregels correct, transparant en goed gedocumenteerd vertalen naar (digitale) systemen en processen
- Regelgeving vraagt altijd een vertaling naar *uitvoering*
- **De uitvoering is altijd deels *digitaal***
 - Van volautomatische besluitvorming, tot digitale ondersteuning van professionals
 - Webformulieren, beslistools, digitale werkinstructies, enzovoort
- **Digitale systemen vereisen precisie**
 - Specificatie naar een gedetailleerd en goed gedocumenteerd *regel- en gegevensmodel*
 - (Digitale) systemen en processen moeten de regelgeving correct representeren
 - Vertaling moet transparant, navolgbaar en goed gedocumenteerd zijn

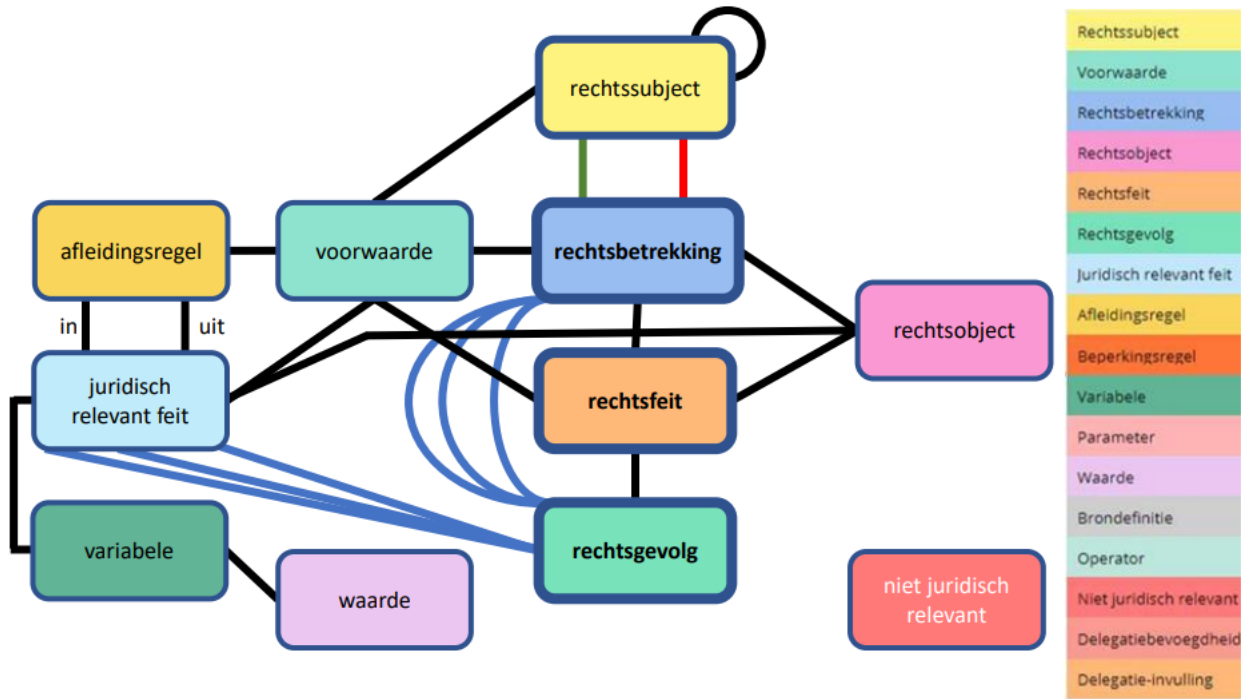
Waarom?

Waar is besluitvorming op gebaseerd?

Waterval van nadere invulling en uitleg van wetgeving

Kennis verwatert (verborgen beleid ontstaat)

Multidisciplinair proces: beleid, uitvoering, ICT, handhaving, juristen
Beslisregels én gegevensmodel

Mijn fiets is onterecht verwijderd door de gemeente. Hoe maak ik bezwaar?

Als u het niet eens bent met het wegnippen van uw fiets kunt u bezwaar maken. Bij het ophalen van uw fiets ontvangt u een bewijs dat uw fiets is verwijderd en opgehaald, en waarop is vermeld wanneer op uw fiets een sticker is aangebracht. De sticker is het besluit onder bestuursdwang. Maak binnen 6 weken na de datum waarop de sticker op uw fiets is aangebracht bezwaar.

Hoeveel kans maakt mijn bezwaar?

Voordat u bezwaar maakt kunt u er snel achter komen hoe groot de kans is dat uw bezwaar slaagt. Doe daarvoor de [Bezwaarcheck](#).

Bezwaar maken

Wilt u bezwaar maken? Dat kan online of schriftelijk.

[Online bezwaar maken](#)

: For...

J 1
regels

RG

De wetgever heeft de regels in de wet opgenomen. Dit kan in de vorm van een wet, een ministerieel besluit of een ander algemeen verbindend voorschrift. Het kan ook in de vorm van een besluit van een bestuursorgaan of een andere overheidsinstantie zijn.

De wetgever heeft de regels in de wet opgenomen. Dit kan in de vorm van een wet, een ministerieel besluit of een ander algemeen verbindend voorschrift. Het kan ook in de vorm van een besluit van een bestuursorgaan of een andere overheidsinstantie zijn.

De wetgever heeft de regels in de wet opgenomen. Dit kan in de vorm van een wet, een ministerieel besluit of een ander algemeen verbindend voorschrift. Het kan ook in de vorm van een besluit van een bestuursorgaan of een andere overheidsinstantie zijn.

: Na...

J 2

impliciet of niet

Regels die niet uitdrukkelijk zijn opgenomen in de wet.

RG

De wetgever heeft de regels in de wet opgenomen. Dit kan in de vorm van een wet, een ministerieel besluit of een ander algemeen verbindend voorschrift. Het kan ook in de vorm van een besluit van een bestuursorgaan of een andere overheidsinstantie zijn.

1A | Europese regels

Table with 3 columns and 10 rows. Header: Europese regels. Content: List of European regulations with checkboxes and text.

1B | Nationale regels

Table with 3 columns and 10 rows. Header: Nationale regels. Content: List of national regulations with checkboxes and text.

1C | Decentrale regels

Table with 3 columns and 10 rows. Header: Decentrale regels. Content: List of decentralized regulations with checkboxes and text.

1D | Jurisprudentie

Table with 3 columns and 10 rows. Header: Jurisprudentie. Content: List of jurisprudence with checkboxes and text.

2A | Gepubliceerd beleid

Table with 3 columns and 10 rows. Header: Gepubliceerd beleid. Content: List of published policies with checkboxes and text.

2B | Interne documentatie

Table with 3 columns and 10 rows. Header: Interne documentatie. Content: List of internal documentation with checkboxes and text.

2C | Uitvoeringspraktijk

Table with 3 columns and 10 rows. Header: Uitvoeringspraktijk. Content: List of execution practice with checkboxes and text.

Gekoppeld aan

Elementen uit Verordening

Elementen uit Awb

...uit Awb + Verordening + beleid

... uit Aanwijzingsbesluiten

... uit verordening

'Beslisregel'

Een fiets

mag met toepassing van bestuursdwang worden verwijderd

als deze na het verstrijken van de begunstigingstermijn

in een aangewezen gebied

**buiten voorziening is aangetroffen (constatering via
ambtsedige verklaring + dossier)**

Gegevens specificeren

Gegevens specificeren

Ongeacht of (vaste beslislijnen in bezwaar):

Dit door toedoen van de eigenaar of een ander is veroorzaakt

De fiets wel of geen hinder veroorzaakt,

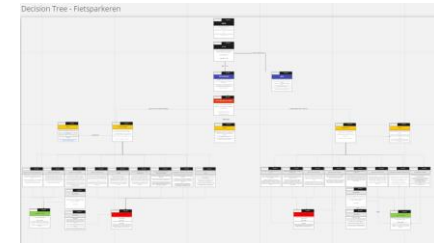
De fiets wel of niet in goede staat is,

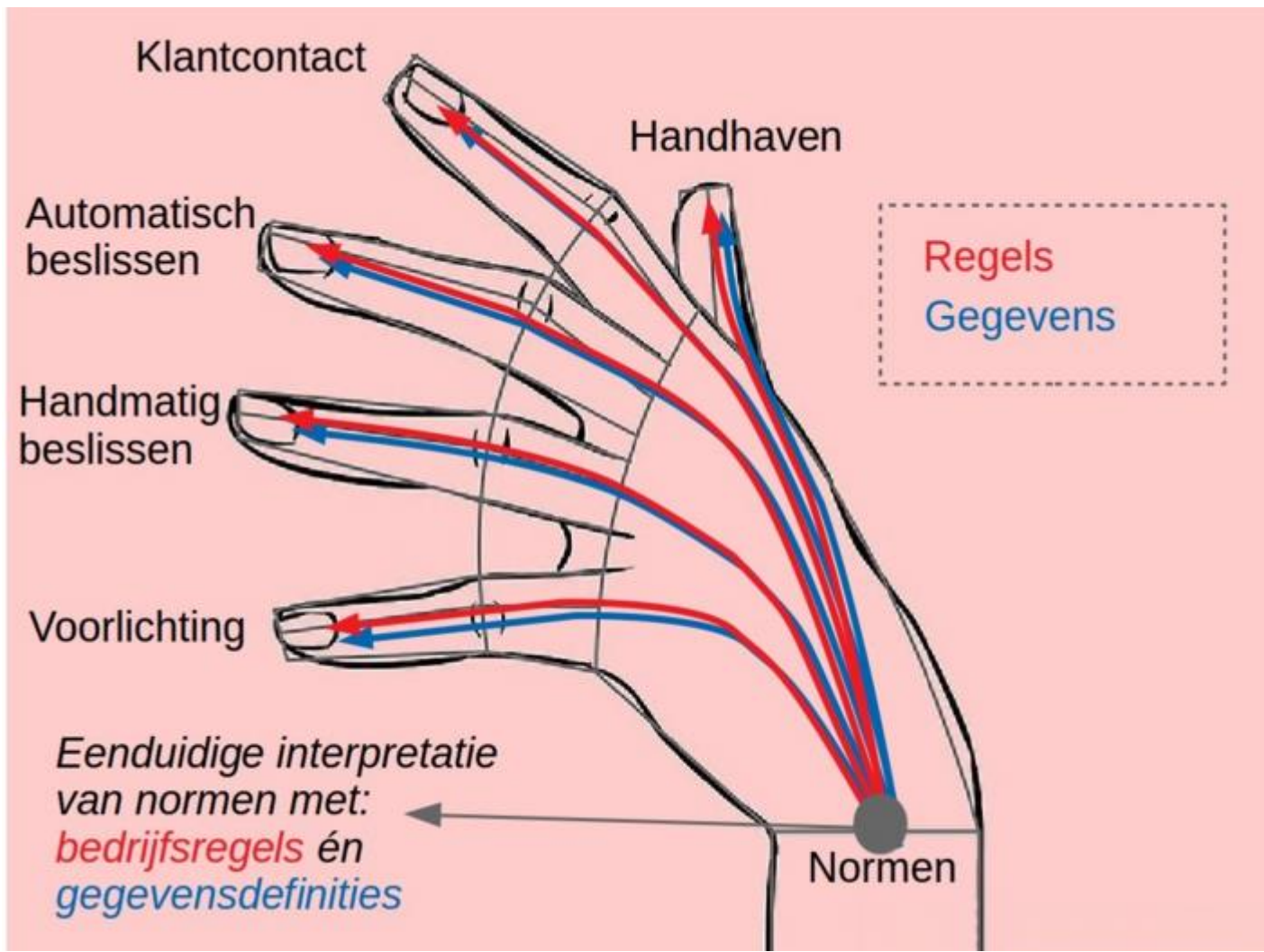
**De eigenaar of een ander via aanwijzingen op borden wel of
niet heeft gezien, of heeft begrepen, dat er niet buiten de
voorziening geparkeerd mocht worden,**

Andere fietsen buiten de voorziening niet zijn verwijderd,

Er wel of geen plek was in de voorziening.

Verduidelijkende
regels uit
handboek/ vaste
beslislijnen bezwaar
(bevestigd in
rechtspraak)

Er is een **gezamenlijke huishouding** als

Twee personen hoofdverblijf in zelfde woning hebben

(toetsing: zwaartepunt persoonlijk leven. Als er sprake is van inschrijving (datapunt) en aanvrager dit zelf aangeeft dan kan hoofdverblijf worden aangenomen)

En

a. zij met elkaar gehuwd zijn geweest (uit BRP)

of in de periode van twee jaar voorafgaande aan de aanvraag van bijstand voor de verlening van bijstand als gehuwden zijn aangemerkt; (uit administratie)

b. uit hun relatie een kind is geboren (feitelijke toets)

of erkenning heeft plaatsgevonden van een kind van de een door de ander; (BRP)

c. zij zich wederzijds verplicht hebben tot een bijdrage aan de huishouding krachtens een geldend samenlevingscontract;

5			gescheiden		
6		Voorwaarden	Alleenstaande	Alleenstaande ouder TLK < 12	Alleenstaande ouder TLK > = 12
7	Data	Gehuwd? (GH)	ONWAAR	ONWAAR	ONWAAR
8	Data	Geregistreerd partner? (GP)	ONWAAR	ONWAAR	ONWAAR
9	Aanvullende beslisregel/ toets	Duurzaam gescheiden? (DG)	nvt	nvt	nvt
10	Aanvullende beslisregel/ toets	Gezamenlijke huishouding?	ONWAAR	ONWAAR	ONWAAR
11	Data	Aanvrager Nederlands óf Gelijkgesteld?	WAAR	WAAR	WAAR
12	Data	Partner Nederlands of Gelijkgesteld?	NVT	NVT	NVT
13	Toets: feitelijke situatie	Aanvrager woonachtig in Utrecht?	WAAR	WAAR	WAAR
14		Partner woonachtig in Utrecht?	NVT	NVT	NVT
15	Aanvullende beslisregel/ toets	Artikel 13 Pw van toepassing op partner?	NVT	NVT	NVT
16	Aanvullende beslisregel/ toets	Aanvrager Ten laste komend kind < 12 jaar?	ONWAAR	WAAR	waar OF onwaar
17	Aanvullende beslisregel/ toets	Partner Ten laste komend kind < 12 jaar?	NVT	NVT	NVT
18	Aanvullende beslisregel/ toets	Aanvrager Ten laste komend kind > = 12 jaar?	ONWAAR	ONWAAR	WAAR
19	Aanvullende beslisregel/ toets	Partner Ten laste komend kind > = 12 jaar?	NVT	NVT	NVT
20	Aanvullende beslisregel/ toets	LI Alleenstaande 110%	WAAR	NVT	WAAR/ NVT
21	Aanvullende beslisregel/ toets	LI Alleenstaande 125%	WAAR/ NVT	WAAR	WAAR
22	Aanvullende beslisregel/ toets	LI gezin 110%	WAAR/ NVT	WAAR/ NVT	WAAR/ NVT
23	Aanvullende beslisregel/ toets	LI gezin 125%	WAAR/ NVT	WAAR/ NVT	WAAR/ NVT
24	Aanvullende beslisregel/ toets	< Vermoegensgrens alleenstaande	WAAR	WAAR/ NVT	WAAR/ NVT
25	Aanvullende beslisregel/ toets	< Vermoegensgrens alleenstaande ouder	WAAR/ NVT	WAAR	WAAR
26	Aanvullende beslisregel/ toets	< Gezinsvermogensgrens	WAAR/ NVT	WAAR/ NVT	WAAR/ NVT
27	Aanvullende beslisregel/ toets		ONWAAR	ONWAAR	ONWAAR
28			NVT	NVT	NVT
29		Arbeidsongeschikt aanvrager? (relevant voor uitzicht)			
30		Sanctie opgelegd PW aanvrager (relevant voor uitzicht)			
31		Arbeidsongeschikt partner? (relevant voor uitzicht)			
32		Sanctie opgelegd partner PW (relevant voor uitzicht)			
33		Overig uitzicht op inkomensverbetering aanvrager?			
34		Uitzicht op inkomensverbetering partner?			
35			Hoogte = 725	Hoogte = 50	Hoogte = 612

(Juridische) scenario's

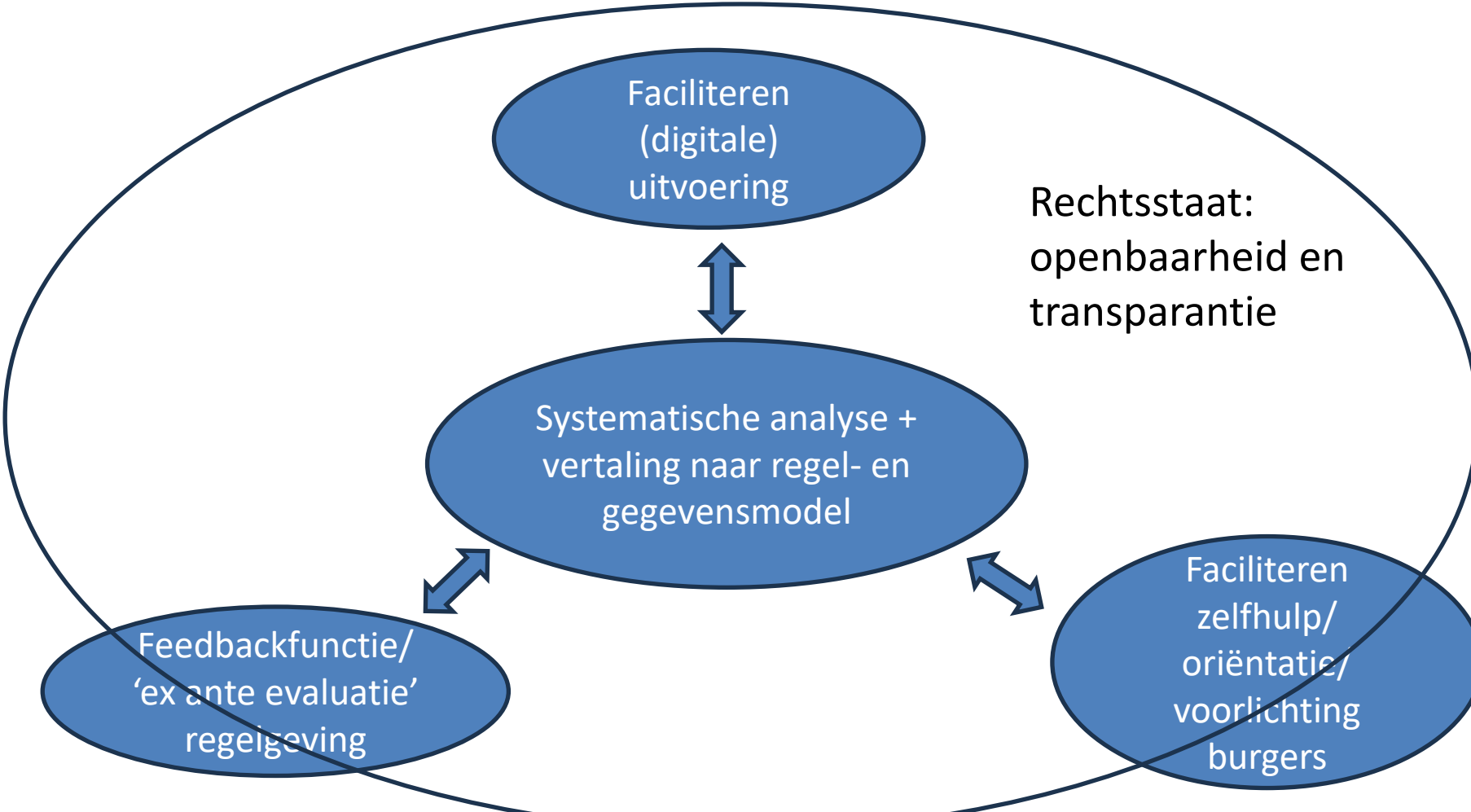
Persoon A doet in situatie B aanvraag C

A', B', C'

D, E, F

G, H, I

Van 'happy flow' naar flows met (realistische) uitzonderingen

Faciliteren
(digitale)
uitvoering

Systematische analyse +
vertaling naar regel- en
gegevensmodel

Feedbackfunctie/
'ex ante evaluatie'
regelgeving

Faciliteren
zelfhulp/
oriëntatie/
voorlichting
burgers

Rechtsstaat:
openbaarheid en
transparantie

Het Algoritmeregister van de Nederlandse overheid

Vind een van de 502 algoritmes

Zoeken

Bekijk de 3 meest recent gewijzigde algoritmebeschrijvingen

- > [Anonimiseringssoftware | Gemeente Stadskanaal](#)
- > [Waardedaling "Wie komt in aanmerking?" | Instituut Mijnbouwschade Groningen](#)
- > [Geautomatiseerde gezichtsvergelijking bij het RNI-inschrijfproces | Gemeente Montferland](#)

Over dit register

In dit Algoritmeregister publiceren steeds meer Nederlandse overheidsorganisaties informatie over algoritmes die zij gebruiken in hun werk. Ze focussen op impactvolle algoritmes en geven de bezoeker inzicht in hoe deze algoritmes werken. [Zelf aan de slag](#).

Register Open Regels

Regels zijn nodig om wet- en regelgeving te vertalen naar uitvoering. Er zijn geen eenduidige aanwijzingen hoe een regel moet worden opgesteld. Daardoor kun je niet altijd controleren of een regel juist is. Die aanwijzingen bestaan bijvoorbeeld wel voor wet- en regelgeving. Regels zijn ook geen computercode die gecontroleerd kan worden door een machine. Het is daarom lastig voor overheden, burgers en bedrijven lastig om te bepalen of een regel 'juist' is.

Daarom vind je op deze website regels die de overheid gebruikt om wetgeving te vertalen naar uitvoering. Het register Open Regels biedt inzicht in:

1. welke regels er zijn
2. van wie de regels zijn
3. met welk doel ze worden gebruikt

Wie gebruikt mijn gegevens bij de overheid?

De Nederlandse overheid houdt gegevens bij van alle inwoners in Nederland. Die gegevens zijn nodig om besluiten te nemen. Bijvoorbeeld over de uitgifte van een paspoort of de toekenning van huurtoeslag of pensioen. Om te voorkomen dat u deze gegevens steeds opnieuw moet aanleveren wisselen de overheden deze gegevens onderling uit.

Vraagt u zich af hoe dat precies zit? Wilt u weten wie welke gegevens over u heeft? Op deze website leest u daar meer over. Gebruik de zoekbalk, scroll verder of klik op [Onderwerpen](#) of [Zoek naar een besluit](#).

[Lees meer](#)

Zoek naar een besluit

Zoeken 🔍

Vind besluiten op onderwerp

Belastingen

U vindt besluiten die gaan over belastingzaken. Bijvoorbeeld inkomstenbelasting, waterschapsheffingen en gemeentelijke heffingen.

[Bekijk de besluiten bij Belastingen](#)

Familie

U vindt besluiten die gaan over familie en burgerlijke stand. Bijvoorbeeld huwelijk, ouderlijk gezag en pleegvergoeding.

[Bekijk de besluiten bij Familie](#)

Gezondheid

U vindt besluiten die gaan over gezondheid en zorg. Bijvoorbeeld hulpverlening, WMO en Wlz en zorgverzekering.

[Bekijk de besluiten bij Gezondheid](#)

Identiteit

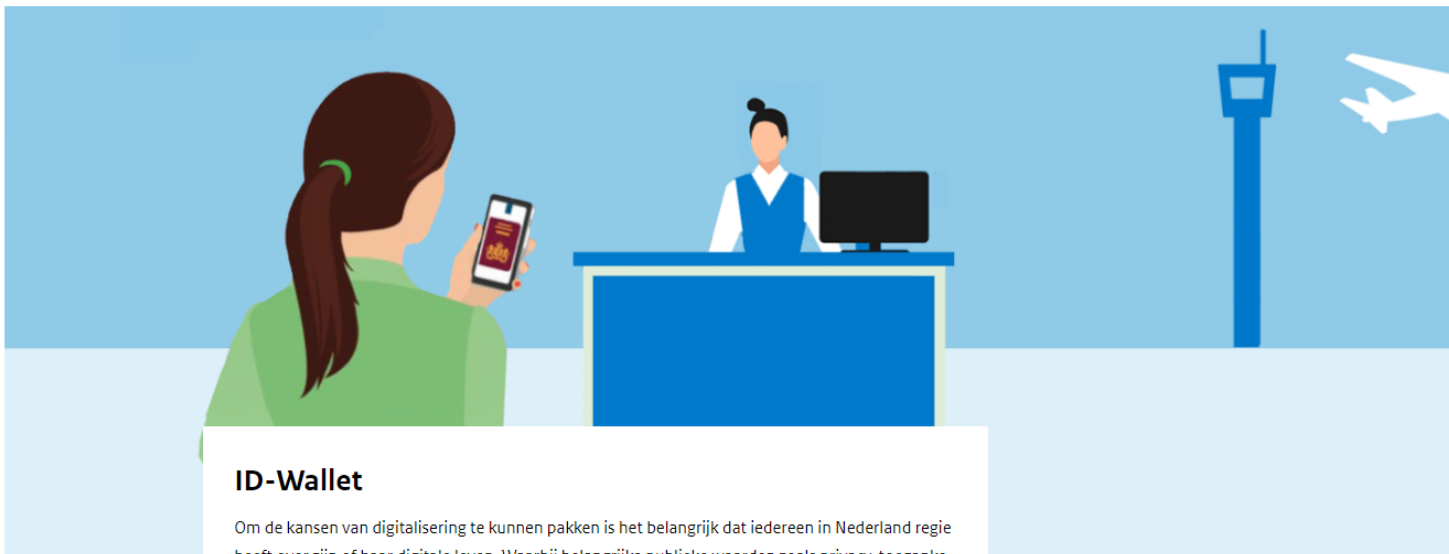
U vindt besluiten die gaan over persoonsregistratie. Bijvoorbeeld naamswijziging en paspoorten.

Inkomen

U vindt besluiten die gaan over uw inkomen. Bijvoorbeeld pensioenen, toeslagen en uitkeringen.

Onderwijs

U vindt besluiten die gaan over onderwijs en inburgering. Bijvoorbeeld gemeentelijke studietoelage, inburgeringsplicht en

ID-Wallet

Om de kansen van digitalisering te kunnen pakken is het belangrijk dat iedereen in Nederland regie heeft over zijn of haar digitale leven. Waarbij belangrijke publieke waarden zoals privacy, toegankelijkheid en veiligheid goed gewaarborgd zijn.

Concreet betekent dit dat mensen hun gegevens bij de overheid:

- kunnen inzien;
- kunnen zien hoe gegevens gebruikt worden;
- kunnen (laten) corrigeren als dat nodig is.

Bovendien moeten burgers zelf gegevens kunnen delen op een manier die zij handig vinden.

1 van die manieren is met een Europese digitale portemonnee, oftewel een id-wallet. In 2025 kun-

Identiteit

- > [eIDAS](#)
- > [ToegangVerleningService](#)
- > [Beheervoorziening BSN](#)
- > [ID-Wallet](#)

  Lees voor

CXLVII, F

Motie-Veldhoen (GroenLinks) c.s. over codering van algoritmen binnen het wetgevingsproces

Inhoud

» Kerngegevens

» Bijzonderheden

» Uitvoering

In deze motie wordt de regering verzocht een nieuwe werkwijze van het wetgevingsproces te onderzoeken waarbij in geval van wetgeving die door of met behulp van algoritmen wordt uitgevoerd, de kaders voor de daaraan ten grondslag liggende codes door de wetgever zelf worden uitgeschreven en zo onderdeel zijn van de parlementaire behandeling.

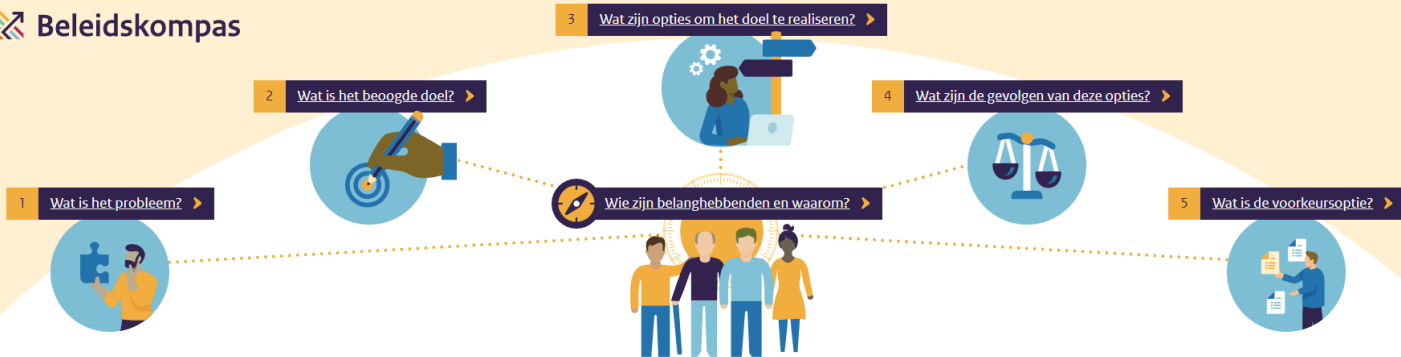
► [motie](#)

Kerngegevens

nummer	CXLVII, F
ingediend	21 maart 2023
behandelstatus	aangenomen

Beleidskompas

[Beleid en regelgeving ontwikkelen](#) > Beleidskompas

Q&A

Leren

Actueel

Formats

Praktijk

Contact

Beleidskompas: [gevolgen voor ICT](#)

(ICT-)Uitvoeringsgericht wetgeven

Een werkwijze voor het ontwerpen van wetgeving met een uitvoeringsbril

Kansen in gemeentelijke praktijk?

- **Gedetailleerde werkwijze kan uitvoering op verschillende niveaus harmoniseren**
 - Van beleid tot uitvoering vertrekt vanuit één brondocument/ vertaling
- **Uitvoeringsdruk voor gemeenten is enorm**
 - Huidige uitvoeringspraktijk is niet in staat te voldoen aan (aanstaande) transparantieverplichtingen, noch om effectief te profiteren van nieuwe ontwikkelingen (zoals digitale wallets)
 - Groot deel van de uitvoering wordt (deels) beïnvloed door landelijke regelgeving en modelverordeningen
 - Om uitvoeringsdruk te verlichten én kansen te benutten zouden deze voorzien kunnen worden van *(centraal voorbereide) digitale vertalingen*
 - Grote kansen voor effectieve gemeentelijke samenwerking

Aandachtspunten

- **Kennis en vaardigheden**
- **(Open source) software/ tooling**
- **Organiseren centrale voorbereiding**
- **Kost gaat voor de baat uit.....**

Vragen?

